

γροθιά

γροθιά, η, ουσ. [<μσν. γροθιά <γρόθος <μτγν. γρόνθος], η γροθιά· κάθε ισχυρό χτύπημα εναντίον θεσμού, πολιτικής ή οργανωμένου κυκλώματος: «η αμφισβήτηση του Προέδρου της Δημοκρατίας υπήρξε γροθιά στο θεσμό της Προεδρευόμενης Δημοκρατίας || η αποκάλυψη πως πολλοί υπουργοί συνδέονται με άτομα που οργιάζουν στο χώρο των διαπλεκόμενων, υπήρξε γροθιά στην κυβέρνηση || η σύλληψη του εμπορικού πλοίου με τους οχτακόσιους τόνους κοκαΐνης υπήρξε γροθιά στο οργανωμένο κύκλωμα των ναρκωτικών»· βλ. και λ. [μπουνιά](#). (Ακολουθούν 23 φρ.)·

- *βαράει τη γροθιά του στο μαχαίρι*, αντί να υποχωρήσει, ενεργεί δυναμικά εκεί που δεν πρέπει, εκεί που μπορεί να αποβεί σε βάρος του: «είναι έξυπνος άνθρωπος ο τάδε και, αν δει πως δεν τον παίρνει, δε βαράει τη γροθιά του στο μαχαίρι, όσο κι αν τον προκαλούν». Από το ότι είναι προφανές πως, όποιος βαρέσει τη γροθιά του στο μαχαίρι θα τραυματιστεί σοβαρά·

- *είναι για γροθιές*, πρέπει να τιμωρηθεί με ξυλοδαρμό ή συμπεριφέρεται με τέτοιο τρόπο, σαν να επιδιώκει να φάει ξύλο: «αφού παρά τις συμβουλές σου δε βάζει μυαλό, είναι για γροθιές». Για συνών. βλ. φρ. *είναι για χαστούκια*, λ. *χαστούκι*·

- *εργατιά, εργατιά, ενωμένη μια γροθιά!* βλ. λ. [εργατιά](#)·

- *έφαγα γροθιά στο στομάχι*, **α.** ένιωσα πολύ δυσάρεστα από τον τρόπο με τον οποίο δημιουργήθηκε ή εξελίχθηκε κάποια κατάσταση: «όταν σηκώθηκε ο αδερφός μου κι άρχισε να φωνάζει στα καλά καθούμενα, ήταν σα να 'φαγα γροθιά στο στομάχι, γιατί στην παρέα υπήρχαν και τα μελλοντικά πεθερικά μου». **β.** πλήρωσα φουσκωμένο λογαριασμό: «περάσαμε σπουδαία, δε λέω, αλλά στο λογαριασμό έφαγα γροθιά στο στομάχι». Από το ότι, όταν δέχεται κανείς γροθιά στο στομάχι, δεν αισθάνεται καθόλου καλά από τον ισχυρό πόνο που νιώθει·

- *έφαγε γροθιές ή έφαγε τις γροθιές του*, ξυλοκοπήθηκε από κάποιον: «μόλις έφαγε τις γροθιές του απ' τον τάδε, να δεις τι καλά που κάθισε φρόνιμα!». Συνών. *έφαγε μπουνιές ή έφαγε τις μπουνιές του*·

- *μου κάθισε εδώ, γροθιά*, μου είναι πολύ αντιπαθητικός: «απ' την ώρα που τον είδα, μου κάθεται εδώ, γροθιά». Συνοδεύεται από παράλληλη χειρονομία κατά την οποία η γροθιά έρχεται και χτυπάει επανειλημμένα πάνω στο στομάχι. Από την εικόνα του ατόμου που έφαγε λαίμαργα ή πολύ κάποιο φαγητό και νιώθει δυσπεψία. Συνών. *μου κάθεται στο στομάχι*·

- *παίζουμε γροθιές*, μαλώνουμε ανταλλάσσοντας χτυπήματα με γροθιές: «κάτσε φρόνιμα, γιατί θα παίξουμε γροθιές». Συνών. *παίξαμε μπουνιές*·

- *πέφτουν γροθιές*, γίνεται άγριος καβγάς: «μόλις μαθεύτηκε πως πέφτουν γροθιές στο καφενείο, έτρεξαν όλοι να πάνε να δουν». Συνών. *πέφτουν μπουνιές*·

- *πλακώνομαι στις γροθιές*, συμπλέκομαι με κάποιον ανταλλάσσοντας χτυπήματα με : «είχαν από παλιά προηγούμενα και, μόλις συναντήθηκαν, πλακώθηκαν στις γροθιές». Συνών. *πλακώνομαι στις μπουνιές*·

- *σιδερένια γροθιά*, απομίμηση γροθιάς από μέταλλο, συνήθως σίδηρο, με τέσσερις ή πέντε τρύπες όπου εισχωρούν τα δάχτυλα και κλείνουν σε γροθιά, που χρησιμοποιείται για επιθετικούς σκοπούς, ιδίως από ανθρώπους του υποκόσμου: «άρχισε να τον χτυπά με τη σιδερένια γροθιά, και σε λίγο το πρόσωπό του είχε γίνει κιμάς»·

- *σφίγγω τη γροθιά μου ή σφίγγω τις γροθιές μου*, προσπαθώ να καταπνίξω το θυμό μου, την οργή μου: «όση ώρα μ' έβριζε τ' αφεντικό μου, έσφιγγα τις γροθιές μου και προσπαθούσα να κάνω υπομονή»·

- *τον πέθανα στις γροθιές*, βλ. φρ. *τον τρέλανα στις γροθιές*·

- *τον πλάκωσα στις γροθιές*, τον χτύπησα αλλεπάλληλες φορές με τις γροθιές μου, τον γρουθοκόπησα: «επειδή

μου πήγαινε συνέχεια κόντρα, τον πλάκωσα στις γροθιές». Συνών. τον πλάκωσα στις μπουνιές·

- τον τάραξα στις γροθιές, τον έδειρα άγρια, τον ξυλοκόπησα: «μόλις μου 'βρισε ο άλλος τη μάνα, τον άρπαξα στα χέρια του και τον τάραξα στις γροθιές». Συνών. τον τάραξα στις μπουνιές·

- τον τρέλανα στις γροθιές, τον ξυλοκόπησα άγρια: «αφού δεν έπαιρνε με το καλό, τον τρέλανα στις γροθιές». Συνών. τον τρέλανα στις μπουνιές·

- του 'δωσα γροθιές ή του 'δωσα τις γροθιές του, βλ. φρ. του 'ριξα γροθιές ή του 'ριξα τις γροθιές του·

- του 'δωσα μια γροθιά, βλ. φρ. του 'ριξα μια γροθιά·

- του κάθισα μια γροθιά, τον χτύπησα με τη γροθιά μου στο πρόσωπο, ιδίως με κατεύθυνση από πάνω προς τα κάτω: «αφού δεν έπαιρνε από λόγια, του κάθισα μια γροθιά κι ησύχασε». Συνών. του κάθισα μια μπουνιά·

- του 'κοψα μια γροθιά, βλ. φρ. του 'ριξα μια γροθιά·

- του 'ριξα γροθιές ή του 'ριξα τις γροθιές του, τον γρουθοκόπησα και, κατ' επέκταση, τον νίκησα: «αφού δεν καθόταν φρόνιμα, του 'ριξα τις γροθιές κι ησύχασε». Συνών. του 'ριξα μπουνιές ή του 'ριξα τις μπουνιές του·

- του 'ριξα μια γροθιά, τον χτύπησα με τη γροθιά μου, ιδίως στο πρόσωπο: «λίγο πριν μας χωρίσουν, πρόλαβα και του 'ριξα μια γροθιά». Συνών. του 'ριξα μια μπουνιά·

- του τράβηξα μια γροθιά, βλ. φρ. του 'ριξα μια γροθιά·

- τρώω γροθιές ή τρώω τις γροθιές μου, δέχομαι γροθιές, με δέρνει κάποιος άγρια και, κατ' επέκταση, με νικά: «με τον τάδε δε μαλώνω, γιατί είναι πιο δυνατός και τρώω τις γροθιές μου». Συνών. τρώω μπουνιές ή τρώω τις μπουνιές μου.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας